

A polgárórség kialakulása, működése és az együttműködés központi szerepe a feladatellátás során

30 ÉVES A POLGÁRŐRSÉG

Pályázati munka

„Egynek minden nehéz; soknak semmi sem lehetetlen.”

Széchenyi István

Alexa Dániel

2021.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	3
1. A POLGÁRÓRSÉG LÉTREJÖTTE ÉS FEJLŐDÉSE.....	4
2. A POLGÁRÓRSÉG MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ JOGI KÖRNYEZET	7
3. EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A KÖZÖS CÉL ÉRDEKÉBEN KIFEJTETT TEVÉKENYSÉG.....	10
4. POLGÁRÓRSÉG NAPJAINKBAN	13
4.1 A Pálosvörösmarti Polgárőr Egyesület.....	13
4.2 Az Agria Polgárőr Egyesület.....	13
ÖSSZEFOGLALÁS.....	16

BEVEZETÉS

Az állam a társadalom közügyeinek intézésére rendelt, közérdekből eljáró, a hatalmat legitim és formalizált módon gyakorló szervezetrendszer. Az állammal szemben társadalmi elvárás a közbiztonság biztosítása. Ezt a feladatot az állam a közigazgatás egyik ágának működtetésével, a rendészeti igazgatás keretein belül látja el.¹ A rendészet feladata az emberi magatartásokból adódó veszélyek elhárítása, a nyugalom, a biztonság és a rend legitim eszközökkel történő biztosítása.²

A rendészet egyik sajátos szereplője a polgárőrség. A polgárőrség a szabad egyesülési jogon alapuló állampolgári szerveződés. Az Országgyűlés a polgárőrségről szóló 2006. évi LII. törvényben elismerte tevékenységét, nagy jelentőséggel bír, mégsem rendészti szerv.³ A polgárőr hatósági jogkört nem gyakorol, kényszerítő eszközt – jogos védelmi helyzetben gázspray használatának kivételével – nem alkalmazhat. Feladata a rendvédelmi szervekkel és az önkormányzatokkal együttműködve, a közbiztonság helyi feladatainak támogatása. Tevékenysége elsősorban megelőző, preventív jellegű.⁴

„A bűncselekményeket jobb megelőzni, mint büntetni.”

Cesare Beccaria

¹ Finszter Géza: Közbiztonság és jogállam; Jog, állam, politika 1. évf. 3. sz., 2009.

² Christian László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendőrség; UNIVERSITAS GYŐR Nonprofit Kft., 2011., 24., 86. oldal

³ A polgárőrségről szóló 2006. évi LII. törvény preambuluma: *Az Országgyűlés elismeri az állampolgárok önszerveződésének eredményeként megalakult polgárőrség tevékenységét és méltányolja, hogy a polgárőrség támogatja a helyi önkormányzatokat és a helyi, területi rendvédelmi szerveket a közbiztonság helyi feladatainak végrehajtásában. Az Országgyűlés az ország közrendje, közbiztonsága és államhatárának rendje fenntartásának segítése, az állampolgárok személyét és a vagyoni javakat fenyegető bűncselekmények, katasztrófa-, illetve veszélyhelyzetek megelőzése és következményeinek elhárítása, a környezet és a természet védelme, valamint az ez irányú közfeladatok ellátása”*

⁴ Christian László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendőrség; UNIVERSITAS GYŐR Nonprofit Kft., 2011., 24., 153. oldal

1. A POLGÁRŐRSÉG LÉTREJÖTTE ÉS FEJLŐDÉSE

A rendszerváltás időszakában gyorsan lezajlott az intézményi átalakulás, kinyíltak a határok, nagy ütemben jöttek létre vállalkozások. A társadalmi és a gazdasági átalakulás következtében megnőtt a bűnelkövetések száma. Az ismertté vált bűncselekmények két év alatt a duplájára nőttek. Megjelent a szervezett bűnözés, a terrorizmus, a kábítószer- és az embercsempészet, továbbá kiemelkedtek a gépjárművek és a lakások ellen és a közterületeken elkövetett garázda cselekmények is. Látványosan emelkedett az utcai támadások, a közintézmények, iskolák, hivatalok, és – az árrobbanás egyenes következményeként – a kereskedelmi egységek ellen elkövetett bűntettek és a súlyos szabálysértések száma is.⁵ Mindez a lakosságot, és ami a nagyobb baj volt, a rendőrséget is váratlanul és felkészületlenül érte. A biztonságos környezet megteremtése érdekében az egy-egy adott környéken élő lakosság megszervezte a közösségen belül, hogy sötétedés után kik mennek a gyermekekért iskolába, hogy kik mikor viszik együtt a kutyát sétálni. Ezek a közös séták rendszeressé és tervszerűvé váltak és a szervezett csoportok egyre több bűnözőt értek tetten, ezzel növelve a közbiztonságot.

Azt, hogy ezek az önszerveződő csoportok hivatalosan egyesületként is működjenek, az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. tv. tette lehetővé. A létrejövő egyesületek célja a rendvédelmi szervek munkájának segítése, a bűnözés visszaszorítása lett. 1991 és 1996 között folyamatosan jöttek létre a polgárőr egyesületek, a mozgalom terebélyesedett.

1991-ben Dr. Szabó Győző, akkori rendőr-főkapitány egy tanácskozás összehívását kezdeményezte annak érdekében, hogy a létrejövő szervezetek felvázolják létrejöttüknek alapjait és indokait. Ekkor merült fel, hogy szükséges lenne ezeket az egymástól elszigetelt szervezeteket egy szövetségbe tömöríteni.

1991. április 24-én megalakult Önvédelmi Szervezetek Országos Szövetsége (ÖSZOSZ), melynek neve még ebben az évben Országos Polgárőr Szövetségre (OPSZ) változott. Feladatai közé elsősorban a települések biztonságának biztosítása, a bűncselekmények és a balesetek megelőzése, illetve gyermek- és ifjúságvédelemi feladatok tartoztak.

Az OPSZ egyik alapítója és első elnöke Dr. Kopácsi Sándor. Az 1956-os forradalom idején Budapest rendőrfőkapitánya, a Nemzetőrség helyettes főparancsnoka volt. A forradalom

⁵ Magyar Jog 38. 1991. 11. (646-653.)

leverése után börtönbe vetették, majd 1963-ban feltételesen szabadlábra helyezték. 1975-ben Torontóba költözött, ahonnan a rendszerváltás idején tért vissza.

Kopácsi Sándor mindig az erőszakmentes konfliktusmegoldás híve volt, emellett legfőbb értéknek az embert tartotta.⁶

Valódi, alulról szerveződő mozgalom bontakozott ki. A lakosság érezte, hogy tevőlegesen is közre kell működnie a közbiztonság megóvásában. A polgárőrség igen gyorsan országos kiterjedésűvé vált.⁷ Feladata kibővült, a bűnmegelőzésen túl, vagyis a járőrözés mellett a civil bűnmegelőzők a rendőrséggel együttműködve a határőrség feladatainak ellátását is segítik. Mindezekon túl a környezetvédelemben, a gyermek- és ifjúságvédelemben, a kábítószer-fogyasztás megelőzésében, és a rendezvények, sportversenyek biztosításában is rész vesznek. Segítenek a tanyasi embereknek a tanyaprogram keretében. Részt vesznek a közlekedés biztosításában, a helyes közlekedési magatartás oktatásában.

A szervezetnek meg kellett birkóznia a rendőrség presztízsvesztési félelmével, valamint az aktuális politikai hatalom ellenszenvével. A politikai szféra félt attól, hogy egy hatalmi, politikai szerveződés bújjik meg az egyesülés mögött. Az OPSZ azonban a rengeteg tettenéréssel és a bűnelkövetők egy jó részének elriasztásával bizonyította tiszta szándékát.

A polgárőrség részt vett, és a mai napig részt vesz a Szomszédok Egymásért Mozgalom (SZEM) újraindításában, felfrissítésében. 2001. november 10. napján sor került OPSZ SZEM Munkabizottsága megalakítására. A SZEM célja: helyi szinten csökkenteni a bűnözést lehetővé tevő okokat és körülményeket, segíteni az áldozattá válás megelőzését. Javítani kell az egymást támogató közösségi tudatot, szellemet, hogy mindenki hozzájárulhasson úgy a saját, mint a szomszéd és a közösségi tulajdon védelméhez, hogy nem csak bűncselekmény, de más események (pl. baleset, betegség, tűz) esetén is tudjanak segítséget nyújtani egymásnak. Bűncselekmények, balesetek, természeti katasztrófák megelőzése, károk csökkentése a célja, kölcsönös együttműködéssel. Mint ahogyan a polgárőrség megalakulása is, ezen mozgalom is az egymást támogató közösségi tudaton alapul.

Az Országos Polgárőr Szövetség 2012. február 25. napján átalakult köztestületté. Konrád Károly, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára a közgyűlésen hangsúlyozta, hogy az Országos Polgárőr Szövetség a kormány stratégiai partnere és szövetségese a közbiztonság

⁶ Nemzeti Emlékeztető Bizottsága

⁷ Az Országos Polgárőr Szövetség módosított kiadványa, 2009.

fenntartásában, köztületként pedig sokkal jobb feltételekkel tud majd tevékenykedni. Az immár köztületként működő társadalmi szervezet egyre meghatározóbb jelentőséggel bír a közrend, közbiztonság fenntartása szempontjából.

2. A POLGÁRŐRSÉG MŰKÖDÉSÉT MEGHATÁROZÓ JOGI KÖRNYEZET

A polgárőrsegről szóló 2006. évi LII. törvény Országgyűlés általi – 2006. február 13. napján történt – elfogadása nem csak a polgárőrség társadalmi elismerését jelzi, hanem azt, hogy az ügyet a törvényhozás is felkarolta, és a mozgalmat beillesztette a jogrendszerbe, ezzel biztosítva további működését. A Parlament a törvény megalkotásával elismerését fejezte ki a polgárőrség által ellátott tevékenység iránt és megteremtette az alapokat a társadalmi bűnmegelőzés szervezett működéséhez. A törvény már ekkor meghatározta, hogy a polgárőrség és bizonyos szervezetek együttműködése elengedhetetlen a feladatok ellátása során.

Jelenleg a polgárőrség működésének kereteit a polgárőrsegről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. évi törvény (a továbbiakban: Pötv.) határozza meg. Az együttműködési kötelezettséget már a preambulum is hangsúlyozza:

A közbiztonság megszilárdításában fontos szerepet betöltő önkéntes társadalmi szerveződés hatékony működésének biztosítása, valamint e szerveződéseknek a rendőrséggel, az önkormányzatokkal, a rendészeti szervekkel és a lakossággal való együttműködése kereteinek meghatározása érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja⁸. A Ptv. preambuluma világosan és egyértelműen tartalmazza a rendőrség, polgárőrség, önkormányzatok viszonyrendszerének lényegét és jelentőségét. A cél a hatékony működés biztosítása és az együttműködés kereteinek meghatározása az eredményes közös munka érdekében. Érdemi együttműködés nélkül a polgárőrség nem lehet sikeres. Amint az a rendészettudomány kiváló szakemberei már számos alkalommal megfogalmazták, a biztonság létrehozása nem lehet egyetlen ember, vagy egy kizárólag erre rendelt szervezet produkciója. A fenyegetések hatásos elhárításához kollektív munkára, érdemi együttműködésre van szükség. A biztonság több szereplő közös munkájának az eredményeként valósul meg. Az egyes települések közbiztonsági modelljeinek a kialakításában kapnak kulcsszerepet a következő szereplők: az önkormányzat, a rendőrség, a biztonsági vállalkozások és a civil önvédelmi egyesületek.

A törvény az együttműködésről külön paragrafusban is szót ejt: *A polgárőrség tevékenysége során kölcsönösen együttműködik a helyi önkormányzatokkal, az állami és önkormányzati szervezetekkel, a rendőrség, a határőrség, a katasztrófavédelem, illetve a vám- és pénzügyőrség szerveivel, a környezet- és természetvédelmi szervezetekkel, a hivatásos önkormányzati és az*

⁸ 2011. évi CLXV. törvény a polgárőrsegről és a polgárőri tevékenység szabályairól

önkéntes tűzoltóságokkal, a mezei- és természetvédelmi őrszolgálattal, valamint a Személy-, Vagyónvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamarával.⁹

A jogszabály alapján polgárőr az a 18. életévét betöltött, cselekvőképes és büntetlen előéletű személy lehet, aki nyilatkozatával önként vállalja a polgárőri szolgálat ellátását és magára nézve kötelezőnek ismeri el a polgárőrökre vonatkozó szolgálati és etikai szabályzatokat.¹⁰ A kiegészítő feladatot alapfokú végzettséggel rendelkező, büntetlen előéletű 18. életévét még nem, de 14 életévét már betöltött kiskorú is elláthat törvényes képviselői hozzájárulással.

A polgárőrség szervezete: helyi polgárőr egyesületekből, területi (fővárosi, megyei) polgárőr szövetségekből és az Országos Polgárőr Szövetségből áll. A Ptv. 4. § (1) értelmében a polgárőr szervezet az alapfeladatok ellátását akkor végezheti, ha a területileg illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal írásbeli együttműködési megállapodást köt és az Országos Polgárőr Szövetség és a területi polgárőr szövetség tagja. Az OPSZ Szolgálati szabályzata rendelkezik arról, hogy a polgárőrszervezetek a működési területükön kötelesek együttműködési megállapodást kötni az illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal.¹¹

A polgárőr tevékenysége a közös feladatellátás során a felvilágosításra, tájékoztatásra, meghatározott eseményen részvételre, helyszínen való tartózkodásra, ott a rend fenntartásában való közreműködésre, objektum, közterület vagy esemény megfigyelésére, továbbá az eljáró szerv tevékenységének támogatására és segítésére terjedhet ki.

A Pötv. 18. § alapján a polgárőr tevékenysége során jogosult a szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt visszatartani. Köteles azonban az elfogott személyt haladéktalanul a büntetőeljárásról szóló törvény szerint eljárni jogosult nyomozó hatóságnak átadni, ha erre nincs módja, e szervet nyomban értesíteni.

A polgárőr egyesületek az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény alapján, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény szerint közhasznú tevékenységet folytató önálló jogi személyként működő társadalmi szervezetek.

⁹ Pötv. 2. § (1)

¹⁰ 2011. évi CLXV. törvény a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól 10. § (3).

¹¹ POLGÁRŐR ALAPISMERETEK SZAKMAI HEGYZET Tanszéglet a polgárőr egyesületek tagjainak alapismereti képzéséhez, OPSZ 2012.

A továbbiakban az együttműködéssel kapcsolatban említést teszünk további jogszabályokról, melyek a polgárőrség működéséhez kapcsolódnak, mint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (a továbbiakban: Möt.), vagy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.).

3. EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A KÖZÖS CÉL ÉRDEKÉBEN KIFEJTETT TEVÉKENYSÉG

A szervezet tevékenységének középpontjában a közbiztonság megteremtése áll, ez azonban hatékonyan kizárólag a rendőrséggel, állampolgárokkal, a lakóközösséggel és az önkormányzattal való szoros együttműködéssel valósítható meg. Tekintettel arra, hogy polgárközeli tevékenysége során közvetlen kapcsolatot ápol a lakóközösséggel, hatékony kommunikációs csatornát biztosít a bűnmegelőzési szervek és az állampolgárok között.

A Pötv. rendelkezései alapján egyértelmű, hogy az együttműködés nem csak lehetőség, hanem kötelesség is az érintett partnerek számára. A felek felhatalmazást kaptak arra is, hogy az együttműködés tartalmi elemeit, a közös feladatok ellátásának rendjét írásbeli együttműködési megállapodásban rögzítsék. Ezzel a törvény megszünteti annak a lehetőségét, hogy egyes szervezetek azzal az indoklással zárkózzanak el a szerződéskötéstől, hogy arra nem rendelkeznek felhatalmazással.¹²

A polgárőr szervezet szerteágazó tevékenysége során együttműködik a rendőrséggel, a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel, rendvédelmi szervekkel, tűzoltóságokkal tűzoltó egyesületekkel, az állami és önkormányzati szervekkel, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal érintett szerveivel, a közlekedési hatósággal, a környezet- és természetvédelmi szervekkel, a mezeti őrszolgálatokkal, a hivatásos vadászokkal, valamint a Magyar Államvasutak Zrt.-vel. Az együttműködésről a felek legtöbb esetben írásbeli együttműködési megállapodást kötnek. Az együttműködés alapja a szakmai tevékenység közös megvalósítása, a kölcsönös tájékoztatás, egymás támogatása az önkéntesen vállalt feladatok ellátásában.

A közös szolgálatok előnye több irányú. Egyrészt növelik a lakosság rendvédelmi szerek iránti bizalmát, és e mellett bővülnek a polgárőrök gyakorlati ismeretei is.

A helyi önkormányzatokkal történő együttműködés:

„A helyi önkormányzatok az egységes állami szervezetrendszer részeként hozzájárulnak az Alaptörvényben foglalt államcélok megvalósításához, elősegítik a jogszabályi kötelezettségek teljesítését.”¹³

¹² Polgárőri alapismeretek, Az Országos Polgárőr Szövetség módosított kiadványa 2009., 9. oldal

¹³ Möt. preambulum

Az Mötv. alapján a helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket. A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé tartozik a honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem és a közreműködés a település közbiztonság biztosításában.

Az önkormányzat számára fontos, hogy milyen a település közrendje, az ott élő állampolgárok biztonságérzete. Ennek biztosítása érdekében szoros együttműködés alakult ki a rendvédelmi szervekkel és a polgárőrséggel.

Ezt az együttműködést erősíti a Pötv-n túl az Rtv., mely kimondja, hogy a rendőrség a feladatának ellátása során együttműködik az állami és a helyi önkormányzati szervekkel, a civil és a gazdálkodó szervezetekkel, az állampolgárokkal és azok közösségeivel; segítséget nyújt – jogszabályban meghatározott esetben – az állami és a helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának zavartalan lefolytatásához; támogatja a helyi önkormányzatoknak és az állampolgárok közösségeinek a közbiztonság javítására irányuló önkéntes tevékenységét.

Az Mötv. 6. §-ában foglalt rendelkezés szerint az önkormányzat feladatainak ellátása során támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt. E feladatellátás körében is nagy szerep jut a polgárőrséggel való együttműködésnek.

Egy településen akkor működik jól a közös cél érdekében kifejtett munka, ha az önkormányzat, a polgárőrség és a rendőrség közötti kommunikáció is jól működik. Ez sok esetben akár hetente megszervezett közös egyeztető megbeszélések keretében történik. Ezeken a találkozókön kiváló alkalom kínálkozik megbeszélni az elmúlt hét tapasztalatait, valamint a következő hét feladatait. Példaként a szülővárosomban, Egerben működő gyakorlatot szeretném bemutatni. A kapcsolattartás ilyen, heti rendszerességű megbeszéléseken alapul, melyek a rendőrségen kerülnek megtartásra. Részvevői a rendőrség, a polgárőrség, az önkormányzat részről a közterület felügyelet képviselője és – tekintettel arra, hogy Egerben a közterület-felügyelet mellett mezőőrség is működik – a mezőőr. A mezőőrség részvétele a megbeszéléseken azt is mutatja, hogy a polgárőrség tevékenysége a külterületi, mezőgazdasági területek védelmére is kiterjed. Tekintettel arra, hogy Egerben még a mai napig nagy hagyománya van a mezőgazdasági termelésnek, kiemelten a szőlészet, borászat területén, így e területek védelme kiemelt figyelmet igényel. Az Agrárminisztérium és az Országos Polgárőr Szövetség 2019.

november 9.-én KÜLTERÜLETEK BIZTONSÁGA KÖRNYEZETÜNK VÉDELME címmel tartott rendezvényen Dr. Nagy István agrárminiszter elmondta, hogy „*A mezőőri tevékenység hatékonyságának növelése érdekében célszerű a mezőőrök és polgárőrök együttműködését tovább mélyíteniük...*” E célra folyamatos programtervek kerülnek kidolgozásra. A polgárőr program célja, a jogsértések – a zártkerti, szántóföldi, mezei, erdei lopások – megelőzése, a tanyákon és külterületeken élők biztonságának garantálása, a gazdaságok, nagy értékű eszközök, üdülők védelme, valamint a mezőőri teendők ellátása azokon a településeken, ahol még nem működik szervezett mezőőri szolgálat, illetve tevékeny szerepvállalás a környezet- és természetvédelemben.

E célból Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata kezdeményezésére 2009-ben létrejött az egri Zöld Kommandó. A szakmai szervezetben a polgárőrség, a hegyközség, a rendőrség, a közterület-felügyelet, a mezőőri szolgálat, az erdészet és a civil szervezetek tagjai működnek együtt. Akcióik során az is előfordult, hogy fenyőfatolvajt érték tetten, máskor pedig kábítószer-terjesztőt fogtak. A zöld kommandó tagjai ugyanis nemcsak a környezetszennyezés, de a bűncselekmények visszaszorítására is szövetkeztek. A suttyomban szemetelők többnyire azt gondolják, hogy a kommandósok bottal üthetik a nyomukat. Ám nem így van: a zsákokba gyömöszölt hulladék ugyanis több esetben nyomra vezette a „zöldeket”. Megesett például, hogy pénztárgépből származó blokk vezetett el ahhoz az elkövetőhöz, aki a város külterületén igyekezett szabadulni a lomtól.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetségét 1989. március 10-én alapították. A TÖOSZ 26 éves szakmai múltjával, jelenleg is az ország legnagyobb, legerősebb, jelentős nemzetközi kapcsolatokkal, korszerű infrastruktúrával, elismert szakértőkkel és magasan képzett apparátussal rendelkező érdekvédelmi szervezete. Helyzetéből adódóan jelenleg az egyetlen olyan önkormányzati érdekvédő szervezet, amely képes az érdekképviseleten és -egyeztetésen túl, színvonalas szolgáltatásokat is nyújtani tagjainak, illetve igény esetén az egész önkormányzati szférának. A TÖOSZ, az Országos Polgárőr Szövetség kiemelt partnere, a felek közöttük aláírt együttműködési megállapodás keretében, széles körben törekednek segíteni egymás munkáját.¹⁴

¹⁴ Iránytű a polgárőrség és az önkormányzatok együttműködéséhez 2017. Készítette: Dr. Christián László tanszékvezető egyetemi docens OPSZ elnökségi tag Bp. 2017.

4. POLGÁRŐRSÉG NAPJAINKBAN

Korábban már említést tettem arról, hogy szülővárosomban példamutatóan jól működik az önkormányzat, a rendőrség és a polgárőrség közötti együttműködés. Az alábbi gyakorlati példákkal is maradok Heves megye és Eger környékén.

4.1 A Pálosvörösmarti Polgárőr Egyesület

Minden évben, az Országos Polgárőr Szövetség döntése alapján átadásra kerül az Év Polgárőr Egyesülete cím. Idén ezt a címet egy heves megyei szervezet, a Pálosvörösmarti Polgárőr Egyesület érdemelte ki. A helyi egyesület 2012-ben alakult, amelynek egy tucat tagja van. Repa József polgárőrparancsnok elmondta, hogy az egyesület tagjai éves vezényelt szolgálat alapján, meghatározott havi óraszámban, heti váltással dolgoznak. Rendszeresen végig járják a falut szolgálati autójukkal, hogy a lakosság és az átmenő forgalom is tisztában legyen azzal, hogy számíthat a település a szolgálatukra. Szolgálati autójuk a helyi önkormányzat tulajdona, mellyel hozzájárul a polgárőr tevékenység támogatásához. Az egyesület tagjai rendezvényszolgálatot is folyamatosan ellátnak, részt szoktak venni a Kékes Csúcsfutás, a Decathlon Mátra Túra vagy éppen a Tour de Hongrie biztosításában. Besegítenek a közmunkát végzőknek is nyáron a fűkaszálásba, télen a jégmentesítésbe, a járvány idején pedig az idősek ellátásába, és a fertőtlenítésbe, de elfogtak már fatolvajt is. Repa József azt vallja, hogy polgárőrnek lenni közösségi munkát jelent, igazi család már az egyesületük. Hiszi, hogy az ember szívesen teszi a dolgát, amikor annak értelmét látja.¹⁵

4.2 Az Agria Polgárőr Egyesület

Az Agria Polgárőr Egyesület 2009. szeptember 12-én alakult meg. Az egyesület céljai a bűnözés visszaszorítása, a közbiztonság és a közlekedésbiztonság javítása, a bűnmegelőzés elősegítése, a gyermek- és ifjúságvédelem, a környezetvédelem népszerűsítése. Az egyesület közhasznú tevékenysége során céljai megvalósítása érdekében önkéntes tevékenységet fejt ki a társszervekkel, szervezetekkel és más társadalmi szervezetekkel együttműködve. Tevékenységének célja a bűncselekmények számának csökkentése, a közbiztonság növelése, az áldozatok felkarolása és az érdekvédelem elősegítése. Ennek érdekében az egyesület folyamatos járőrtevékenységet végez, propaganda tevékenységet folytat a bűn-, és

¹⁵ Heves Megyei Hírlap (<https://www.heol.hu/kozelet/helyi-kozelet/igazi-csaladot-alkotnak-a-kituntetett-palosvorosmarti-polgarorok-3160147/>)

balesetmegelőzés érdekében, tájékoztatja a lakosságot a vagyonvédelmi módszerekről, együttműködik az egészségügyi intézményekkel, a rendőrséggel és a közterületfelügyelettel együtt rész vesz a városi és más egyesületek által szervezett rendezvények, programok biztosításában.¹⁶

Több olyan rendezvényen vettem részt önkéntesként, ahol az Agria Polgárőr Egyesület jelen volt és a biztonsági intézkedéseken túl minden egyéb téren segítette a szervezést és a lebonyolítást. A polgárőrök jelenléte minden rendezvényen emeli a közbiztonságérzetet.

Egerben 1996. óta minden évben megrendezésre kerül Eger Civil Ünnepe. A rendezvény lehetőséget biztosít a város civil szervezeteinek, hogy bemutathassák munkájukat, szolgáltatásaikat az egerieknek, és közelebb hozza a civil szektort a lakossághoz. Fontos szerepet játszik az Ünnep az önkéntesség bemutatására is, hiszen a szervezők és rendezők is szabadidejükben, fizetség nélkül végzik munkájukat. Az esemény a résztvevő szervezeteken túl rengeteg érdeklődőt vonz több napon át. A rendezvény méretei és időtartama miatt sem elhanyagolható a közbiztonság megteremtése. Ebben segít minden évben civil társainak az Agria Polgárőr Egyesület, mint az Egri Civil Kerekasztal tagja. A rendezvényen bemutatkozó, szervező civil szervezetéként is részt vesz a mellett, hogy a biztonságra is felügyel.

Családi érintettségből kifolyólag a Cukorbeteg Egri Egyesületének (a továbbiakban: CEE) rendezvényein több alkalommal részt veszek, így volt szerencsém tapasztalni a polgárőrök civil szervezeteket támogató és rendezvényeiket biztosító tevékenységét. A CEE azon túl, hogy Eger Civil Ünnepének sok-sok más egyesülettel egyetemben egyik központi résztvevője, több, nagy népszerűségnek örvendő rendezvényt is szervez évről évre. Ebből emelnék ki kettőt, amelyben nagy szerepet játszott az Agria Polgárőr Egyesület tevékenysége.

A CEE partnerségben a Szalai Környezetvédő és Ifjúsági Egyesülettel 2014. július 26-án Családi és Egészségnapot szervezett a Szalában a szociális városrehabilitáció részeként átadott új közösségi tereken. 2014. december 20-án Adventi Ünnepséget szervezett az egyesület a Szalai Községi Házban és annak környékén.

A programok előtti napokban kitakarították és feldíszítették a Szalát, virágokat ültettek, a Szala összes lakosát külön szórólapokon és lakásukhoz személyesen kézbesített meghívón tájékoztatták a programról. A programhoz csatlakozott 35 civil szervezet.

¹⁶ Az Agria Polgárőr Egyesület Alapszabálya

A polgárőrség jelenlétének ezeken az eseményeken nem kizárólag a bűnmegelőzés érdekében van jelentősége, minden területen lehet számítani segítségükre. Mind két rendezvény során részt vettek a sátrak felállításában, az előkészületekben és az összetartozás érzését erősítve a rendezvény résztvevőivel és a résztvevőkkel közreműködtek a karácsonyfa díszítésében.

Ezen rendezvényeken való aktív részvétel a feladatellátás hatékonyságán túl jó példának szolgál az önkormányzattal a rendőrséggel, a közterületfelügyelettel és a helyi civil szervezetekkel való együttműködésre.

ÖSSZEFOGLALÁS

Munkám bemutatja, hogy viszonylag rövid idő leforgása alatt (1991-2021.) összefogással és kitartással a lakosság tagjaiból összeálló, önszerveződő kisebb csoportokból kialakulhat egy társadalmilag elfogadott és jogi alapokon nyugvó közfeladatot ellátó, közbiztonság növelésében nagy szerepet játszó szövetség.

A fent leírtak jól mutatják azt, hogy ehhez nagy és erős társadalmi és szervezetek közötti összefogásra van szükség. Amikor egy a cél, sokkal könnyebb azt megvalósítani összefogással, mint egyedül, külön utakon haladva. A gyakorlatban kialakult együttműködés minden érintettnek kölcsönösen előnyöket biztosít, minden szervezet számíthat a támogatásra és segítségre.

A közös cél elérése érdekében előnyt jelent a különböző szervezetek saját tapasztalatainak megosztása, rendelkezésre álló szakmai ismeretek oktatása, a lakosság tájékoztatása, az ismeretek átadása.

„Egyedül a legnagyobb erő sem tehet mindent, mondhatnám, nem tehet sokat: egyesített erőknek pedig a lehetetlennek látszó is gyakran lehetséges. Mit ér egy csepp víz? De milliómonként egyesült cseppek megdöbbenő erőt fejtenek ki.”

Kölcsey Ferenc

1. Jogszabályjegyzék

- a polgárőrségről szóló 2006. évi LII. törvény
- a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény
- a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. évi törvény
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény
- a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény

2. Forrásjegyzék

- Finszter Géza: Közbiztonság és jogállam; Jog, állam, politika 1. évf. 3. sz., 2009.
- Christian László: A rendészet alapvonalai, önkormányzati rendőrség; UNIVERSITAS GYŐR Nonprofit Kft., 2011., 24., 86.oldal
- Magyar Jog 38. 1991. 11.
- Nemzeti Emlékeztető Bizottsága
- Az Országos Polgárőr Szövetség módosított kiadványa, 2009.
- POLGÁRŐR ALAPISMERETEK SZAKMAI HEGYZET Tansegédlet a polgárőr egyesületek tagjainak alapismereti képzéséhez, OPSZ 2012.
- Iránytű a polgárőrség és az önkormányzatok együttműködéséhez 2017. Készítette: Dr. Christián László tanszékvezető egyetemi docens OPSZ elnökségi tag Bp. 2017.
- Heves Megyei Hírlap (<https://www.heol.hu/kozelet/helyi-kozelet/igazi-csaladot-alkotnak-a-kituntetett-palosvorosmarti-polgarorok-3160147/>) (Letöltés ideje: 2021.04.02.)
- Az Agria Polgárőr Egyesület Alapszabálya